

KOULUTUKSEN TUTKIMUSLAITOS

Jyväskylän yliopisto

Viite: Hallintoviraston kirje 3.5.2011

Tarkistettu vuosien 2010-2012 toiminta- ja taloussuunnitelma (strategian toteuttamissuunnitelma)

Visio

Koulutuksen tutkimuslaitos toimii Jyväskylän yliopiston erillislaitoksena ja tekee *monitieteistä, kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävää koulutustutkimusta, joka edistää oppimista ja tukee opettajia, oppilaitoksia ja päätöksentekijöitä koulutuksen kehittämisessä muuttuvassa yhteiskunnassa*. Laitos järjestää tutkijakoulutusta ja kehittää erityisesti arviointitutkimuksen metodologiaa yhteistyössä tiedekuntien kanssa. Yhteistyöllä oppilaitoksiin, opetushallintoon, työelämään, päätöksentekijöihin ja tiedotusvälineisiin edistetään tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Tutkimuslaitoksella on yliopiston ja opetus- ja kulttuuriministeriön sopimukseen perustuvia valtakunnallisia tehtäviä koulutuksen arvioinnissa ja siihen liittyvässä metodologian kehittämisessä, korkeakoulututkimuksessa, ohjausalan tutkimuspohjaisessa kehittämisessä sekä kasvatustieteiden ja tiedotustoiminnassa.

Tutkimusprofiili

Laitoksen tutkimustoiminta keskittyy koulutustutkimukseen. Koulutustutkimuksella tarkoitetaan koulutuksen rakenteisiin, prosesseihin ja tuloksiin sekä niihin vaikuttaviin yksilöllisiin, sosiaalisiin ja yhteiskunnallisiin tekijöihin kohdistuvaa tutkimusta.

Koulutustutkimuksen alueella laitos keskittyy seuraaviin osa-alueisiin:

Arviointitutkimus. Tutkimuksessa keskitytään erityisesti koulutuksen arvioinnin teoreettisten perusteiden ja metodologian vahvistamiseen sekä tiedollisia ja muita oppimistuloksia arvioiviin kansainvälisiin yhteistutkimuksiin. Laitos vahvistaa edelleen valmiuksiaan toimia koordinaattorina kansainvälisissä arviointitutkimuksissa ja tukea arviointiosaamisen koulutusvientiä erityisesti yhteistyössä Koulutuksen arviointisihteeristön kanssa.

Korkeakoulu- ja korkeakoulupedagoginen tutkimus. Koulutuksen tutkimuslaitos vahvistaa asiantuntemustaan alan johtavana tutkimusyksikkönä Suomessa. Erityisenä vahvuutena hyödynnetään korkeakoulutuksen rakenteellista uudistumista ja laatutyötä sekä toisaalta korkeakoulupedagogiikkaa koskevan tutkimuksen synergiaetuja. Opiskelijoiden osaamisen arviointi, opiskelu-urien ja valintojen tutkimus sekä korkeakoulupedagogiikan kehittäminen painottuvat.

Ihmislähtöisen tieto- ja viestintätekniikan aluetta vahvistetaan monitieteisenä tutkimus- ja kehittämiskeskittymänä. Tutkimusalueen perustana on tieteellisesti korkeatasoinen tutkimus ja kansainvälisesti tehokkaasti verkottunut yhteistyö. Tutkimusperustan vahvistamisen lisäksi alueelle rakennetaan lisääntyvässä määrin kehittämistutkimusta liittyen mm. Peda.net -verkko-oppimisympäristön jatkokehitykseen sekä edistetään koulutusteknologian osalta kansainvälisen koulutusviennin mahdollisuuksia.

Oppimisen, opetuksen ja ohjauksen prosessien tutkimus toteutuu tiiviissä yhteistyössä kasvatustieteiden (ml. opettajankoulutus) kanssa. Alueen tavoitteena on vahvistaa elinikäisten opinpolkujen tutkimusta. Alueen tutkijoilla on tärkeitä kansainvälisiä positioita, joita hyödynnetään tutkimuksen tunnettuuden vahvistamisessa, rahoitusperustan monipuolistamisessa ja erityisesti ohjausta koskevan asiantuntijuuden tuotteistamisessa. Tutkimusta hyödynnetään alueellisessa yhteistyössä mm. yrittäjien osaamistarpeiden arvioinnissa.

Osana valtakunnallista tehtävää laitos vahvistaa kasvatustieteiden tutkimuksen *viestintä- ja julkaisutoimintaa*. Laitos huolehtii tieteellisten Kasvatus- ja PedaForum-aikakausjulkaisujen sekä Kasvatustieteiden tutkimuksia –sarjan julkaisemisesta sekä Koulutuksen arviointineuvoston raporttien julkaisemisesta ja markkinoinnista.

Eri osa-alueiden keskeiset painotukset ja toiminta 2010-2012

Oppimistuloksia, opetuskulttuureja ja koulutusjärjestelmiä arvioiva ja vertaileva tutkimus. Vahvuusalueella toteutetaan laajoja kansallisia ja kansainvälisiä oppimistulosten ja -ympäristöjen arviointeja ja hyödynnetään arviointituloksia koulutusjärjestelmien ja opetuskulttuurien vertailututkimuksissa. Alue profiloituu erityisesti perusopetuksen ja aikuisten avaintaitojen arviointiin, mutta osallistuu myös ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen arviointiin. Kansainvälisten arviointiaineistojen jatko- ja meta-analyysillä selvitetään oppimistulosten ja opiskeluasenteiden sekä opetuksen ja kouluilmapiirin välisiä yhteyksiä. Lisäksi tutkitaan koulutusjärjestelmän merkitystä erityisesti tasa-arvoisten oppimismahdollisuuksien toteutumisessa niin Suomessa, Pohjoismaissa kuin maailmanlaajuisestikin. Kansainvälistä yhteistyötä tehdään etenkin OECD- ja IEA-järjestöjen sekä EU:n kanssa. Vahvuusalueen kärkihanke on OECD:n oppimistulosten arviointiohjelma PISA. PISAN rinnalla aktiivisessa toteutusvaiheessa ovat perustaitojen hallintaan kohdistuvat PIRLS 2011- ja TIMSS 2011-tutkimukset sekä OECD:n aikuisten avaintaitoja arvioiva PIAAC-hanke. Tutkimusta kohdistetaan myös arvioinnin metodologiaan, erityisesti mittareiden validointiin sekä arviointiaineistojen laadun varmistamiseen. Kansallisesti yhteistyötä tehdään aktiivisesti JY:n laitosten kanssa ja Koulutuksen arviointineuvoston verkoston jäsenenä. Arviointiosaamista työestetään kansainvälisissä koulutusvientihankkeissa tarvittavaksi asiantuntijuudeksi.

Korkeakoulu- ja korkeakoulupedagoginen tutkimus. Tutkimustraditio sai alkunsa 1970-luvulla korkeakoulureformien yhteiskunnallisten ja pedagogisten vaikutusten analyysillä. Tämä tutkimustraditio kehittyi edelleen vahvana. Alueen tutkimuksessa

keskitytään korkeakoulutuksen ohella kulttuurienvälisyyden ja tietotalouden tematiikkoihin. Korkeakouluopiskelun, -opetuksen ja ohjauksen tutkimuksessa painopisteinä ovat korkeakouluopiskelijoiden oppimistulokset ja työelämävalmiuksia tukeva pedagogiikka sekä uudenlaisten opettajien täydennyskoulutuksen muotojen kuten vertaismentoroinnin kehittäminen. Kahden korkeakoulututkimuksen alan professuurin johdolla ja noin 20 tutkimusalalla toimivan tutkijan voimin tutkimuslaitos on Suomen johtava korkeakoulututkimuksen yksikkö. Tämän asiantuntemuksen varaan rakennetaan entistä vahvempi osaamiskeskittymä, joka erinomaisen kansallisen ja kansainvälisen verkottumisen myötä tulee profiloimaan korkeatasoisena tutkimusyksikkönä osana Jyväskylän yliopiston vahvaa oppimisen ja koulutuksen osaamista.

Ihmislähtöisen tieto- ja viestintätekniiikan tutkimus kohdistuu teknologian hyödyntämiseen erilaisissa oppimis- ja työympäristöissä. Vahvuusalue profiloituu uusien, erityisesti yhteisöllisten, virtuaalisten ja pelinomaisten oppimisympäristöjen tutkimukseen. Laitoksessa tehtävässä alueen tutkimuksessa korostuu erityisesti uusissa oppimisympäristöissä tapahtuva oppimisyhteisöjen syntyprosessien sekä yhteisöllisten oppimisprosessien ymmärtäminen ja tukeminen sosiaalisten, kognitiivisten ja kontekstuaalisten tekijöiden vuorovaikutuksen näkökulmasta. Lisäksi vahvuusalueella arvioidaan kansallisesti ja kansainvälisesti tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäyttöä sekä kehitetään innovatiivisia opetus- ja ohjauksikäytänteitä ja niitä edistäviä teknologisia sovelluksia. Nousevia tutkimusalueita ovat sosiaalisen median ja virtuaalimaailmojen opetuskäyttö sekä oppiminen arjen tietoyhteiskunnassa. Tutkimuksen kohderyhminä ovat yksilöt ja ryhmät sellaisissa elämän eri vaiheissa ja tilanteissa, joissa tieto- ja viestintäteknikalla on merkitystä ja lisäarvoa oppimisen kannalta tai joissa teknologia luo uudenlaisia oppimismahdollisuuksia. Tutkimustyölle on ominaista vahvaan teoreettiseen perustutkimukseen pohjautuva kehittäminen, jossa tehdään läheistä yhteistyötä eri koulutusvaiheiden edustajien kanssa. Monitieteisen vahvuusalueen keskeisinä osapuolina toimivat Koulutuksen tutkimuslaitos ja Agora Center sekä yhteistyökumppaneina informaatioteknologian tiedekunta ja kasvatustieteiden tiedekunta. Tutkimusta toteutetaan keskeisiltä osin näiden yksikköjen yhteisinä hankkeina. Esimerkiksi allianssiyhteistyötä tehdään Agora-yhteistyössä Tulevaisuuden oppimisen ja pelitutkimuksen tutkimuskeskittymä -hankkeessa Jyväskylän yliopiston koordinoimana. Vahvuusalue toimii laitoksen huippuyksikön rakentamisen ytimenä, johon integroituu korkeatasoisin tieteellinen asiantuntemus myös muilta vahvuusalueilta.

Oppimisen, opetuksen ja ohjauksen prosessit -vahvuusalueella analysoidaan oppimisen ja asiantuntijuuden kysymyksiä erityisesti korkeakoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa sekä työelämässä elinikäisen ja elämänlaajuisen oppimisen konteksteissa. Tutkimuksessa keskitytään eri koulutusvaiheisiin sekä niiden välisiin siirtymiin ja suhteisiin, akateemisen ja ammatillisen oppimisen vuorovaikutukseen, koulutuksen ja työelämän rajapinnoilla tapahtuvaan oppimiseen ja asiantuntijuuden kehittymiseen sekä innovatiivisten oppimis- ja työympäristöjen rakentamiseen. Tutkimusta kohdistetaan myös opettajuuden, opettajan työn ja toimintaympäristön muutokseen ja kulttuurienvälisyyden vahvistumiseen koulutuksessa. Ajankohtaisia haasteita ovat ohjausjärjestelmän tutkimus systeemisenä kokonaisuutena, verkostojen ja alueiden oppiminen samoin kuin informaalin oppimisen asettamat haasteet.

Kasvatusalan julkaisu- ja tiedottamistoiminnassa tavoitteena laitoksen omien julkaisujen osalta on lisätä kansainvälistä näkyvyyttä ja toimia tässä tarvittaessa myös väylänä muille kasvatusalan yksiköille. Konkreetit toimenpiteet kootaan kansainvälisen julkaisemisen ja tiedottamisen ohjelmaan. Kansainvälistymisen rinnalla varmistetaan tutkijoiden tutkimustiedon kansallinen välittyminen ja vaikuttavuus. Tässä on keskeistä riittävä suomenkielinen julkaisutoiminta, tutkimusraporttien vapaa saatavuus verkon kautta sekä yhteistyö kaupallisten kustantajien kanssa. Tutkimusviestinnässä avainasemassa on myös entistä tiiviimpi yhteistyö tiedotusvälineiden kanssa, tiedottaminen kattavasti suoraan erisidosryhmille sekä verkkoviestinnän hyödyntäminen. Vaikuttavuuden lisäämiseksi laitos uusii tunnettuus- ja mielikuvatutkimuksensa ja uudistaa sen pohjalta viestintäohjelmansa.

Laitos vakiinnuttaa ja vahvistaa asemaansa kasvatusalan julkaisemisen ja sitä koskevan tiedottamisen valtakunnallisena keskuksena mm. linjaamalla julkaisutoiminnan tulevaisuutta yhdessä Kasvatustieteellisen seuran kanssa. Laitos huolehtii jo nyt useimmista valtakunnallisista kasvatusalan julkaisuista. Kasvatusalan tutkimustiedon vaikuttavuutta ja näkyvyyttä lisätään tiedottamista ja markkinointia tehostamalla. Yhteistyötä yliopiston sisällä, erityisesti Koulutuksen arviointisihteeristön ja kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa syvennetään.

Tutkimustoiminnan tavoitteet ja keinot

Laitoksen tutkimustoiminnan keskeiset tavoitteet ja kriteerit niiden arvioimiseksi on määriteltä johtokunnan vahvistamassa tutkimusstrategiassa. Strategian mukaisesti laitos vahvistaa asemaansa koulutuksen ja opetuksen monitieteisen asiantuntijuuden rakentajana panostamalla edelleen tutkijakoulutukseen sekä kehittämällä erityisesti post doc –vaihetta ja kansainvälistä tutkijavaihtoa. Laitos osallistuu tutkijakoulutukseen yhteistyössä tiedekuntien kanssa siten, että *tohtorin tutkintoja* valmistuu vuosittain keskimäärin kolme. Lisäksi tavoitteena on rakentaa monitieteinen *koulutustutkimuksen tutkijakoulu*, jonka ytimen muodostaa oppimisen ja ohjauksen tutkimus. Yhteistyössä kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa rakennetaan tohtoriohjelmaa. Välitavoitteena on vahvistaa asemia ja yhteistyötä KASVA-tutkijakoulussa ja hankkia sitä kautta lisäresursseja tutkijakoulutukseen.

Laitos on mukana *huippuyksikköhaussa / valmistelussa*, jonka tieteellinen ydin on tietojen ja viestintäteknologian opetuskäytön tutkimuksessa. Huippuyksikön rakentaminen toteutetaan läheisessä yhteistyössä humanistisen tiedekunnan / kielten laitoksen kanssa. Kansainvälistä liikkuvuutta lisätään tarjoamalla aktiivisesti näitä mahdollisuuksia vakiintuneille yhteistyökumppaneille. Tavoitteena on, että laitoksessa työskentelee vuosittain vähintään kaksi vierailevaa professoria, tutkijaa tai tutkijakoulutettavaa yhteensä vähintään kuuden kuukauden ajan. Vastaavasti laitoksen tutkimushenkilökunnasta 1-2 henkilöä työskentelee vierailevana tutkijana korkeatasoisissa kansainvälisissä tutkijaryhmissä.

Tieteellisen julkaisemisen tavoitteena on, että laitos tuottaa vakinaista tutkijaa kohden laskennallisesti *kaksi kansainvälistä referee-julkaisua vuosittain*. Kansallisia julkaisuja tuotetaan erityisesti puheenvuoroina koulutuksen kehittämisen ajankohtaisista kysymyksistä. Laitoksen uudistetun julkaisustrategian mukaisesti tutkijat julkaisevat tutkimustuloksiaan entistä enemmän korkeatasoisissa tiedelehdissä. Laitos järjestää kansainvälisen tieteellisen kirjoittamisen ja julkaisemisen koulutusta yhdessä kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa, etsii aktiivisesti yhteyksiä tiedelehtien ja arvostettujen kirjasarjojen toimituksiin sekä lisää senioritutkijoiden, kansainvälisten kumppaneiden ja tutkijakoulutettavien yhteisjulkaisemista sekä järjestää kielentarkastuspalvelua.

Ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrää pyritään lisäämään ja ponnistelut suunnataan tutkimuksen vahvuusalueille. Erityisesti pyritään *vahvistamaan tieteellisin kriteerein kilpaillun ja kansainvälisen rahoituksen* osuutta. Muu ulkoinen rahoitus, kuten esimerkiksi EU:n eri toimenpideohjelmista haettavat resurssit, integroidaan kiinteästi laitoksen vahvuusalueisiin vahvistamaan erityisesti laitoksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja näkyvyyttä. Rahoituksen haussa hyödynnetään laitoksen kansainvälisiä yhteistyöverkkoja ja toisaalta yhteishankkeet vahvistavat jo olevaa yhteistyötä. Ulkoisen rahoituksen keskeisiä kansallisia lähteitä ovat Suomen Akatemia ja TEKES.

Laitos kehittää laadunvarmennusjärjestelmäänsä yliopiston laatu järjestelmän auditoinnin tuottaman palautteen pohjalta. Laitos keskittyy erityistehtävänsä mukaisesti yhteiskunnallisen palvelutehtävän laatu järjestelmään selkeyttämällä ja eksplikoimalla alueelle yksityiskohtaisia laatu kriteereitä ja mittareita niiden arviointiin.

Tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta lisätään vahvistamalla verkottumista, vuorovaikutteisuutta ja muita tutkimustiedon levittämisen keinoja koulutuksen tutkimuksen, arvioinnin ja kehittämisen alueella toimivien yksiköiden kanssa. Toimintamuotoina ovat mm. yhteiset seminaarit, julkaisut ja hankeyhteistyö.

Yhteistyö yliopiston sisällä

Kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa laaditaan suunnitelma yhteistyön syventämisestä ja suuntaamisesta siten, että yksiköiden synergiaedut voidaan kasvatustieteen tutkimuksessa ja opettajankoulutuksen kehittämisessä täysimääräisinä hyödyntää. Tavoitteena on, että uusi toimintakonsepti voidaan ottaa käyttöön viimeistään nykyisen sopimuskauden päättyessä.

Laitos on ollut aktiivinen ja aloitteellinen työstämään keskeisiä tutkimuslöydöksiä koulutusta ja sen kehittämistä palveleviksi työvälineiksi ja palvelukonsepteiksi mm. yhteistyössä Uniservices Oy:n ja EduCluster Finlandin kanssa. PISA-tutkimuksen myötä kasvanutta koulutusalan osaamisen kysyntää hyödynnetään erityisesti laitoksen kansainvälisen arviointitutkimuksen osaamisen alueilla. Ihmislähtöisen tietotekniikan alueella panostetaan Peda.net -verkko-oppimisympäristöön sisältyvien työvälineiden jatkokehittämiseen sekä kansalliseen markkinointiin. Kansalliseksi palveluksi laajentunut TET-tori omaa asiakaspalautteen perusteella yhä paljon kasvupotentiaalia.

Ohjausalan osaamiskeskus vahvistuu kansainvälisillä koordinaatio- ja kehittämistehtävillä. Tämä avaa uusia mahdollisuuksia ohjausalan tutkimuksen kansainväliselle rahoitukselle sekä tutkimukseen pohjautuvien toimintakonseptien ja koulutuksen tuotteistamiselle. Ohjauksen asiantuntemus hyödynnetään myös Jyväskylän yliopiston Student –Life –toimintamallin ohjauksikäytänteiden kehittämisessä.

Korkeakoulupedagogiikka on yksi laitoksen tutkimuksen painoaloja. Tutkimustyön ja siihen nojaavien kehittämishankkeiden tuloksia voidaan hyödyntää monin tavoin Jyväskylän yliopiston pedagogisten käytänteiden uudistamisessa.

Opettajien täydennyskoulutuksen uudenlainen järjestäminen nousee ajankohtaiseksi. Näihin tarpeisiin vastaamiseksi on luotava malleja, joilla perus-, induktio- ja täydennyskoulutus rakentuvat yhtenäiseksi jatkumoksi. Laitoksen mentorointia koskevaa tutkimustietoa on jo pitkälle tuotteistettu täydennyskoulutuspalveluna, mutta siihen sisältyy vielä runsaasti hyödyntämättömiä mahdollisuuksia. Alan tuotteistaminen edellyttää laajapohjaista yhteistyötä tutkimuslaitoksen, opettajankoulutuslaitoksen ja EduCluster Finlandin kanssa. Teema on keskeinen myös Allianssiyhteistyön vahvistamisessa.

Laitos tukee Abu Dhabi –kouluhanketta ja pyrkii käynnistämään hankkeeseen liittyvän seurantatutkimuksen.

Henkiset ja taloudelliset voimavarat

Laitoksen henkilöstön asiantuntemuksen ja talouden kehittäminen nojaa suunnittelukaudella tutkimuksen ydinalueiden vahvistamiseen. Laitoksen ensisijaisena tavoitteena vapautuvia tehtäviä täytettäessä ja uusia tehtäväalueita perustettaessa on varmistaa riittävän korkeatasoinen ja monipuolinen asiantuntemus tasapainoisesti neljällä tutkimuksen ydinalueillaan painottaen erityisesti kilpailukykyistä huippuosaamista. Varmistetaan myös, että vaativuudeltaan kasvavat hallinnolliset ja tutkimuksen tukitehtävät voidaan hoitaa tehokkaasti.

Laitoksen johtokunta on hyväksynyt keväällä 2010 henkilöstösuunnitelman, jossa on vahvistettu henkilöstön kehittämisen periaatteet ja linjattu käytännön toimet nykyiselle suunnittelukaudelle. Suunnitelmaa on joiltain osin tarkennettu uusien tts –ohjeiden mukaiseksi. Päivitetty suunnitelma on tämän asiakirjan liitteenä.

Ulkoisen rahoituksen kehittäminen nivoutuu olennaisesti vahvuusalueiden tutkimustoiminnan asiantuntijuuden vahvistamiseen ja sen tehokkaaseen hyödyntämiseen erilaisissa tutkimustehtävissä ja yhteiskunnallisissa palvelutehtävissä. Ulkoista rahoitusta vahvistavat toimet suunnataan ensi sijassa akateemisen rahoituksen lisäämiseen, erityisesti Suomen Akatemian rahoitusosuuden kasvattamiseen, sekä kansainväliseen rahoituspohjan laajentamiseen erityisesti kilpailutujen ohjelmien kautta.

Tutkimuspohjaista kehittämisrahoitusta pyritään lisäämään tietoteknologian opetuskäytön hankkeissa, esimerkiksi Peda.net-konseptin kehittämisessä sekä yhteistyössä Agora Centerin kanssa. Kaikilla tutkimusalueilla panostetaan edelleen tuotekehittelyyn, erityisesti pedagogisten työvälineiden ja ympäristöjen rakentamiseen, sekä valmiuksien vahvistamiseen erilaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin asiantuntijatehtäviin.

Arviointitutkimuksen toimintaedellytyksiä vahvistetaan yhteistyössä kansainvälisten arviointihankkeiden rahoittajien kanssa. Hankkeiden määrän ja laajuuden kasvettua nopeasti viime vuosina laitoksen asiantuntemus on liiaksi sitoutunut aineistojen hankintaan. Aineistojen analyysiin ja etenkin niiden raportointiin ei ole voitu osoittaa riittävästi voimavaroja. Laajojen ja laadukkaiden aineistojen hyödyntäminen laitoksen tieteellisen asiantuntemuksen vahvistamiseen edellyttää hankerahoituksen vahvistamista sekä yliopiston ulkopuolelta hankittavan tutkimus- ja tutkijakoulutusresurssien lisäämistä tällä alueella.

Laitos asettaa sisäisen työryhmän, jonka tehtävänä on linjata laitoksen tutkimus- ja toimintastrategiaa sekä rahoituksellisia vaihtoehtoja seuraavaa sopimuskautta 2013 - 2016 silmällä pitäen. Ryhmän tehtävänä on myös selkeyttää ja konkretisoida laitoksen henkilöstösuunnitelman toteutusta.

Esitys strategisesta rahoituksesta tutkimuspohjaiseen koulutuksen kehittämiseen ja opetuksen kehittämisen rakenteiden suunnitteluun

Jyväskylän yliopiston strategiassa on asetettu tavoitteeksi, että yliopisto tunnetaan pedagogisesta uudistustyöstä ja oppimista edistävästä toimintaympäristöstään, että opetushenkilökunnalla on hyvät yliopistopedagogiset valmiudet, että opiskelijat valmistuvat tavoiteajassa ja heillä on monipuoliset työelämävalmiudet ja että yliopistossa on uusia toimintamalleja opiskelun ja työelämän lähentämiseksi. Toimenpiteinä todetaan mm. että yliopistossa opetuksen interaktiivisuutta lisätään ja kehitetään pedagogiikkaa, jossa integroidaan yleisiä työelämävalmiuksia akateemiseen koulutukseen.

Koulutuksen tutkimuslaitoksessa, erityisesti Oppimisen, opetuksen ja ohjauksen prosessit ja Koulutuksen yhteiskunnan muutoksessa –vahvuusalueilla, tehdään yliopistokoulutukseen ja -pedagogiikkaan liittyvää tutkimusta, jota voidaan hyödyntää edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Laitoksessa on mm. kehitetty kansainvälisestikin tunnustettua Integraatiivisen pedagogiikan mallia, jonka ytimenä on yleisten työelämävalmiuksien integrointi akateemiseen koulutukseen ja jonka toteuttaminen edellyttää interaktiivista opetusta. Ongelmana tutkimustiedon hyödyntämisessä on kuitenkin ollut se, että yliopistosta puuttuvat pysyvät opetuksen kehittämisen tukirakenteet ja resurssit. Kun muissa yliopistoissa yliopistopedagogiikan kehittämiseen on pysyvät resurssit esim. opetuksen kehittämissyksiköissä ja/tai tiedekunnissa, Jyväskylän yliopistolta puuttuu tällainen kehittämissyksikkö/henkilöstö kokonaan, minkä vuoksi opetuksen kehittämistä on hoidettu projektiluontoisesti. Tästä johtuen opetuksen kehittämistyö on selvästi jäänyt jälkeen monien muiden yliopistojen pedagogisesta kehittämisestä. Resurssien puutteesta johtuen myös yliopiston koulutuspalvelujen ja Koulutuksen tutkimuslaitoksen yhteistyönä toteutetun opiskelijapalautejärjestelmän kautta kerätyn tiedon hyödyntäminen on jäänyt vähäiseksi.

Parhailtaan yliopistossa on alkamassa opetuksen kehittämisprojekti, joka kohdistuu strategian mukaisesti opetuksen interaktiivisuuden lisäämiseen. Koulutuksen tutkimuslaitos osallistuu hankkeeseen professorin asiantuntijapanostuksella. **Tutkimuslaitos anoo lisäksi yhden henkilötyövuoden resurssia hankkeen vaikuttavuuden tutkimukseen sekä selvitystyön tekemiseen yliopiston koulutuksen kehittämisen pysyvien rakenteiden luomiseksi.** Selvitystyössä kartoitetaan kotimaisia ja ulkomaisia malleja opetuksen kehittämisen järjestämisestä, selvitetään erilaisten mallien tuloksellisuutta ja tehdään selvityksen pohjalta esitys koulutuksen ja opetuksen kehittämisen pysyvistä rakenteista Jyväskylän yliopistoon.

Tutkimus- ja selvitystyön tekemiseen palkattaisiin tohtoritutkija vuodeksi 2012. Resurssitarve xxxxxxxx euroa.

1.5.2011	1.10.2011	1.1.2012
3642,91	3675,70	3785,97

Palkka 12 kk	45431,64
Henkilösivukulut 27%	12266,54

YHTEENSÄ:	57698,18
------------------	-----------------

Vuokratulut Opinkivi	4440,00
Yleiskustannukset	4250,00

YHTEENSÄ:	8690,00
------------------	----------------

<u>KAIKKI YHTEENSÄ:</u>	<u>66388,18</u>
--------------------------------	------------------------

Strategisen rahoituksen hanke

Oppijalähtöiset oppimisympäristöt yliopisto-opiskelussa

Koordinoija: Koulutuksen tutkimuslaitos

Taustaa

Nopeasti muuttuvassa yhteiskunnassamme tarvitaan mm. jatkuvan oppimisen, tiedonhankinnan, oman oppimisen säätelyn ja yhteisöllisen työskentelyn taitoja. Yhtenä oppimisen ja opetuksen laatua kehittävä vaihtoehtona on kiinnitetty huomiota tieto- ja viestintätekniiikan tarjoamiin mahdollisuuksiin tukea näitä taitoja ja siten valmistaa yliopisto-opiskelijoita tulevaan työelämään. Oppimisympäristöjen suuntaan on viime vuosina vaikuttanut mm. sosiaalisen median kehittyminen ja yleistyminen osaksi opiskelijoiden arkea (Franklin & van Harmelen, 2007). Erityisen ajankohtaiseksi tutkimus- ja kehittämistyön kohteeksi on viime vuosina noussut henkilökohtaisen oppimisympäristön ideologia (personal learning environment, PLE; (Attwell, 2007; Wilson, Liber, Johnson, Beauvoir, Sharples & Milligan, 2007). Henkilökohtaisuus, oppijalähtöisyys, oppimisen rajojen rikkominen informaalin ja formaalin rajapinnassa ja ainerajojen välillä, sekä yhteisöllisyys ovat PLE-ajattelun kulmakiviä. PLE-ajattelun tavoitteena on, että opiskelijat rakentavat oman oppimisympäristönsä asettamalla omat tavoitteensa, valitsemalla työvälineensä, rakentamalla oppijayhteisönsä sekä luomalla ja jakamalla erilaisia oppimisen resursseja.

Tavoite

Hankkeen tavoitteena on kehittää tutkimuksellisesti perusteltuja, yliopisto-opetuksen tarpeista lähteviä, PLE-ajatukseen pohjautuvia toimintamalleja. Kehittämistyö on tutkimusperustaista ja tiiviissä vuorovaikutuksessa tutkimusryhmän käynnissä olevien hankkeiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Erityisesti seuraavat käynnissä olevat hankkeet tuottavat arvokasta tietoa hankkeen tueksi:

- Tekes-rahoitteisessa F-SHAPE-hankkeessa (<http://fshape.wordpress.com/>) on luotu pohjaa oppijalähtöisten toimintamallien kehittämiseen soveltamalla PLE-näkökulmaa erityisesti kieli- ja viestintäopintoihin. Työtä jatketaan kehittämishankkeessa yhteistyössä Kielikeskuksen kanssa.
- Opetushallituksen rahoittamassa Oppijat-hankkeessa (<http://www.peda.net/veraja/oppijat>) kehitetään oppijalähtöisiä verkko-oppimisympäristöjä perusopetuksen ja lukion oppijoiden tarpeisiin. Keskeisessä roolissa hankkeen tutkimuspiloteissa ovat olleet Opettajankoulutuslaitoksen opiskelijat. Työtä OKL:n kanssa jatketaan myös tässä kehittämishankkeessa.

Hankkeessa toteutetaan tutkimuslähtöisiä, PLE-ideologiaa hyödyntäviä pilottitutkimuksia, joiden tuloksia on tarkoitus hyödyntää myös laajemmin yliopisto-opiskelun kehittämisessä. Hanke toteutetaan ns. designperustaisen tutkimuksen keinoin: tutkimuslähtöisen kehittämisprosessin aikana kerätään jatkuvasti tutkimusaineistoa, jonka avulla PLE-konseptia kehitetään edelleen toimivammaksi.

Hanke pohjautuu Koulutuksen tutkimuslaitoksen tietoteknologian opetuskäytön vahvuusalueen tutkimus- ja kehittämistyöhön, erityisesti oppimisteoreettisesti kestäviin periaatteisiin (esim. oppimisen itsensäätely, yhteisöllinen oppiminen, verkostoitunut asiantuntijuus) PLE-mallien suunnittelun ja arvioinnin perustana. Hanketta johtaa Professori Päivi Häkkinen. Keskeisiä

yhteistyökumppaneita ovat yliopiston Kielikeskus, Opettajankoulutuslaitos ja Soveltavan kielentutkimuksen laitos. Tulosten hyödyntämisvaiheessa mukaan tulee myös yliopiston muita laitoksia.

Hankkeen tuotoksena syntyy tieteellisten tuotosten lisäksi:

- hyvien käytänteiden jalkauttamista ja vakiinnuttamista osaksi toimintakulttuuria hankkeen aikana ja sen jälkeen
- toimintamallien ja käytänteiden tuotteistamista koko yliopistoa hyödyttävään muotoon
- eri tahoilla tehtävän kehittämistyön tulosten ja käytänteiden integrointia (mm. Oppijat, F-SHAPE, ePofo, THK: Optima, Korppi, Google-työkalut)

Hankkeella on kytköksiä erityisesti seuraaviin yliopiston strategiaan tavoitteisiin:

- (tutkimuslähtöinen) koulutuksen kehittäminen ja pedagoginen uudistustyö, uudenlaisten koulutusratkaisujen luominen yhteiskunnan muuttuviin tarpeisiin
- oppijalähtöisen pedagogiikan ja oppimisympäristöjen kehittäminen aktiivisen toimijuuden tueksi
- joustavien opintopolkujen kehittäminen elinikäisen oppimisen tueksi
- työelämävalmiuksien integrointi akateemiseen koulutukseen
- Student Life – opiskelun kokonaisvaltainen ja opiskelijan elämäntilanteen huomioiva kehittäminen
- valmistuminen tavoiteajassa
- yliopiston vetovoimaisuus ja houkuttelevuus median parissa varttuneen opiskelijapolven keskuudessa

Toimenpiteet, aikataulu ja resurssointi täydentyvät myöhemmin.